

Edellisen vuoden arviointikertomuksen pohjalta tehtyjen toimenpiteiden arviointi (Sivu 8)

Tarkastuslautakunta toteaa, että useaan tarkastuslautakunnan huomioon ei näytä olevan reagoitu.

- Tarkastuslautakunta suosittaa, että yllä olevat huomiot käydään toimialoilla läpi ja mikäli huomioihin reagointi ei ole mahdollista, niin se perustellaan.

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Jouni Mutanen

Selitys:

Edellisen tarkastuslautakunnan suosituksen mukaisesti selvityksiä ei vuoden 2016 arviointikertomuksesta laadittu.

Tarkoitus on syksyn 2018 aikana käydä kaupunginjohtajan johtoryhmässä läpi nykyisen tarkastuslautakunnan esille nostamat huomiot.

Naantalin kaupungin strategia sekä tavoitteiden arviointi (Sivu 9)

- Tarkastuslautakunta suosittaa, että strategisten tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden asettamisessa mietitään vielä huolellisemmin niiden sisältöä ja mitattavuutta.

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja Jouni Mutanen ja kaupunginkamreeri Juha Heinonen

Selitys:

Kaupunkistrategian 2022 rakenne poikkeaa edellisestä strategiasta. Kaupunkistrategia sisältää menestysteemojen lisäksi myös kaupungin kärkihankkeet. Vuoden 2019 talousarviossa määritellään kärkihankkeiden toimeenpanemiseksi konkreettisia strategisia toimenpiteitä, jotka edellyttävät kaupungin koko organisaation sitoutumista. Lisäksi määritellään menestysteemojen toimeenpanemiseksi tulosalueiden strategisia toimenpiteitä. Tarkoitus on asettaa toimenpiteille mittareita ja miettiä niiden sisältö ja arviointimahdollisuudet huolellisesti.

Naantalin kaupungin strategia sekä tavoitteiden arviointi (Sivu 10)

- Tarkastuslautakunta erityisesti kiinnitti huomiota strategiseen tavoitteeseen nykyistä suuremmasta väestönkasvusta ja vetovoiman vahvistamisesta asuinkuntana; kuinka konkreettisesti saadaan vaikuttavia, mitattavia tuloksia toimenpideoiosiossa ja miten esimerkiksi aktiivinen elinkeinopolitiikka ja Naantalin kohtuulliset asuinkustannukset voivat vaikuttaa tavoitteisiin. Tai miten menestysteema ”rakennamme yhteisöllisyyttä” näkyy hoito- ja vanhuspalveluiden strategiassa.

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja Jouni Mutanen ja kaupunginkamreeri Juha Heinonen

Selitys:

Kaupungin vetovoiman lisääminen ja nykyistä suurempi väestönkasvu edellyttävät laaja-alaisia toimenpiteitä: esim. kilpailukykyistä asunto- ja yritystonttitarjontaa, monipuolisia asumisvaihtoehtoja, laadukkaita peruspalveluja erityisesti lapsiperheille, myönteistä työpaikkakehitystä ja kaupungin yleistä hyvää mainetta. Viime vuosina on suunnitelmallisesti tehty työtä näiden perusedellytysten toteutumiseksi. Näkyviä tuloksia voidaan saavuttaa vain keskipitkällä tai pitkällä aikavälillä. Yksittäisten konkreettisten ja nopeasti mitattavien tavoitteiden ja toimenpiteiden asettaminen on käytännössä erittäin vaikeaa.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden arviointi (Sivu 13)

- **Tarkastuslautakunta suositaa miettimään tarkemmin tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden asettamista. Monin paikoin nämä oli melko epämääräisesti asetettu, jolloin onnistumista oli haasteellista arvioida.**

Tavoitteet ja toimenpiteet on hyvä asettaa siten, että niillä on aidosti toimintaa ohjaava merkitys, ne ovat ymmärrettäviä, realistisia ja niiden toteutuminen on mahdollista mitata. Mittareiden on hyvä olla yksinkertaisia (mittaaminen ei vie liikaa aikaa tai työpanosta), samalla tavoin ymmärrettyjä, riittävän tarkkoja ja samalla haastavia (saavuttaminen vaatii kykyjen käyttöä).

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja Jouni Mutanen ja kaupunginkamreeri Juha Heinonen

Selitys:

Tarkastuslautakunnan havaintoon on helppo yhtyä. Tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden uudistaminen on useita vuosia kestävä prosessi, jota on toteutettava määrätietoisesti.

- **Tunnuslukujen käyttö on lisääntynyt, mutta tarkastuslautakunta suositaa niiden osalta vielä ahkerampaa käyttöä vertailun helpottamiseksi.**

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja Jouni Mutanen ja kaupunginkamreeri Juha Heinonen

Selitys:

Talousarviossa 2019 otetaan käyttöön hallittu määrä uusia tunnuslukuja. Tulevina vuosina niiden käyttöä lisätään ja jalostetaan tarpeen mukaisesti.

- **Tarkastuslautakunta suositaa raportoimaan tilinpäätöksen yhteydessä tai muutoin kerran vuodessa kaupunginvaltuustolle tarkemman erittelyn siitä, toteutuivatko kaupunginvaltuuston päättämät investoinnit vai käytettiinkö rahat johonkin muuhun tarkoitukseen tai joidenkin muiden hankkeiden ylityksiin.**

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja Jouni Mutanen ja kaupunginkamreeri Juha Heinonen

Selitys:

Tilinpäätöksessä on esitetty selvitys investointimäärärahojen käytöstä (2017 tilinpäätöksessä 11 sivua). Siitä käy ilmi määrärahamuutokset, toteutunut määrärahan

käyttö sekä ylitykset ja säästöt. Ensisijaisesti on parannettava tämän selvityksen informaatioarvon nostamista.

- **Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajien huomioon ennakoinnista. Myös tilikauden aikana päätöksenteon piiriin tuodut uudet palvelut/palvelutason nostot tulisi pääsääntöisesti käsitellä vasta talousarvion laadinnan yhteydessä, jotta talouden kokonaisuus on paremmin tiedossa. Asia voidaan käsitellä aiemminkin, mutta rahoitus olisi hyvä käsitellä talousarvion yhteydessä.**

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja Jouni Mutanen ja kaupunginkamreeri Juha Heinonen

Selitys: Tarkastuslautakunnan näkemys on perusteltu ja näin pyritään toimimaan.

Kaupunkikonsernille asetettujen tavoitteiden toteutumisen arviointi (sivu 15)

- **Kaupunkistrategia on parhaillaan valmisteilla. Tarkastuslautakunta suosittelee, että tytäryhtiöt ottavat strategiatyöskentelyssään huomioon kaupunkistrategian.**

Vastuuhenkilö: Controller Riikka Söderlund ja tytäryhtiöitten toimitusjohtajat

Selitys:

Toimitusjohtaja Pasi Haarala:

Naantalin Satama Oy otti tämän huomioon ennakoiden: viime syksynä, kun yhtiön uutta strategia-kautta valmisteltiin, järjestimme konsernijohdon keskustelutilaisuuden, jossa esitimme työn alla olevaa yhtiön strategiaa. Näin saimme omistajastrategiaa ja –näkemystä mukaan tehtävään työhön. Vastaava keskustelu nähtiin tärkeänä myös jatkossa.

Nyt, kun kaupunkistrategia on valmis, tulemme käyttämään sitä yhtiön johtoryhmä jokasyksyisessä strategian päivittämistyössä yhtenä vertailukohtana. Mahdolliset muutokset menevät yhtiön hallituksen päätettäväksi joulukuun kokoukseen.

Omistajalle on perinteisesti esitelty yhtiön strategiaa ja siihen tulleita muutoksia yhtiökokouksen yhteydessä, toimitusjohtajan katsauksen osana.

Toimitusjohtaja Pasi Haarala:

Naantalin Energia Oy otti tämän huomioon ennakoiden: viime syksynä, kun yhtiön uutta strategia-kautta valmisteltiin, järjestimme konsernijohdon keskustelutilaisuuden, jossa esitimme työn alla olevaa yhtiön strategiaa. Näin saimme omistajastrategiaa ja –näkemystä mukaan tehtävään työhön. Vastaava keskustelu nähtiin tärkeänä myös jatkossa.

Nyt, kun kaupunkistrategia on valmis, tulemme käyttämään sitä yhtiön johtoryhmä jokasyksyisessä strategian päivittämistyössä yhtenä vertailukohtana. Mahdolliset muutokset menevät yhtiön hallituksen päätettäväksi joulukuun kokoukseen.

Omistajalle on perinteisesti esitelty yhtiön strategiaa ja siihen tulleita muutoksia yhtiökokouksen yhteydessä, toimitusjohtajan katsauksen osana.

Toimitusjohtaja Jouni Ottosson:

Naantalin Vuokratalot Oy on tutustunut kaupunkistrategiaan ja ottanut sen huomioon yhtiön strategiassa. Molemmat strategiat on käsitelty hallituksen syyskuun 2018 kokouksessa.

Yhtiön strategia käsitellään ja tarvittaessa päivitetään joka vuosi hallituksen kokouksessa ottaen huomioon kaupunkistrategian.

- **Tarkastuslautakunta suositaa, että tytäryhtiöt kiinnittävät erityistä huomiota tilinpäätöstietojen riittävän aikaiseen toimittamiseen kaupungille.**

Vastuuhenkilö: kaupunginkamreeri Heinonen, controller Riikka Söderlund (ja tarvittaessa tytäryhtiöitten toimitusjohtajat)

Selitys:

Tiedonantovelvoitteesta ja aikataulusta on tiedotettu hyvissä ajoin ennen vuodenvaihdetta. Myös tilintarkastajille on esitetty pyyntö ottaa asiaa esille yhtiöiden tilintarkastuksen yhteydessä.

Hallintopalvelut (Sivu 16)

- **Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajien ja sisäisen tarkastuksen suositukseen hankkeiden hallinnointiin liittyvän kirjallisen, kaikkia toimialoja koskevan ohjeistuksen laatimisesta.**

Vastuuhenkilö: kaupunginkamreeri Juha Heinonen ja controller Riikka Söderlund

Selitys:

Mikäli huomautuksella tarkoitetaan esim. erillisten EU-hankkeiden, muun erityisrahoituksen tms. kohteiden hallintoa, niin sitä voidaan varmasti parantaa. Hankkeiden hallinnasta on ohjeistuksen laadinta vireillä (controller ja talouspäälliköt sekä kirjanpito-päällikkö).

- **Tarkastuslautakunnan havainnon mukaan toimielimet eivät vielä vuoden 2017 aikana käyttäneet mahdollisuutta kutsua saaristolautakunnan edustajia kokouksiinsa. Tarkastuslautakunta muistuttaa toimielimiä tästä mahdollisuudesta kuin myös tiiviistä yhteistyöstä eri toimialojen kesken saaristoasioissa.**

Vastuuhenkilö: hallintojohtaja Riitta Luotio (viesti esittelijöille ja sihteereille ja lautakuntien puheenjohtajille)

Selitys:

Asiassa on vuoden 2018 aikana lähetetty toimielimille kaksi viestiä.

19.1.2018 saaristolautakunnan sihteeri Tiina Rinne-Kylänpää on saaristolautakunnan puheenjohtaja Jari-Antti Hörkön aloitteesta lähettänyt toimielimien sihteereille ja puheenjohtajille alla olevan pyynnön:

"Jos lautakuntanne listalle on tulossa käsittelyyn jokin selkeästi saaristoa ja sen palveluja koskeva asia, pyydämme lähettämään siitä tiedon saaristolautakunnan esittelijälle (tiina.rinne-kylanpaa@naantali.fi).

Uudessa hallintosäännössä on seuraava mahdollisuus:

"Saaristoa koskevissa asioissa voivat toimielimet kutsua saaristolautakunnan edustajia kokouksiinsa tai pyytää saaristolautakunnan kannanottoa keskeisissä saaristoa koskevissa asioissa".

Saaristolautakunnan asiantuntemusta saariston asioissa kannattaa siis hyödyntää myös kouskäsittelyssä.

Hallintojohtaja on 12.6.2018 lähettänyt asiassa toimielimien sihteereille ja esittelijöille viestin, jossa mm. muistutettiin hallintosäännössä mainitusta mahdollisuudesta kutsua saaristolautakunnan edustajia kokouksiin. Lisäksi viestissä suositeltiin, että keskeisissä saaristoa koskevissa asioissa pyydetäisiin saaristolautakunnalta kannanotto tai lausunto.

- **Tarkastuslautakunta suosittaa, että kaupunki selvittää mahdollisuuksia saada saariston keskeisiin hankkeisiin hankerahoitusta, esimerkiksi Teersalon ranta.**

Vastuuhenkilö: viestintä- ja kehittämispäällikkö Tiina Rinne-Kylänpää

Selitys:

Saaristoon kohdistuvia *kehittämisinvestointihankkeita* ei aikaisempina vuosina ole ollut kaupungin investointisuunnitelmissa. Nyt mahdollisia ranta-alueiden/saaristosatamien kehittämishankkeita on suunniteltu Teersaloon ja Merimaskuun, joiden hankerahoitusrahoitusmahdollisuuksia on selvitelty mm. EU:n maaseuturahastosta (Ely-keskus) ja Leaderista (Varsin Hyvä ry)

Leader-rahoituksella on kaupunki toteuttanut vuonna 2017 Merimaskun jäähileaseman laitteiston uusimisen. Myös Sinervon talon peruskorjauksen rahoitusmahdollisuuksia selvitettiin.

Erilaisia yleishyödyllisten hankkeiden rahoitusmahdollisuuksia on selvitelty ja haettu.

Hankerahoituksella on toteutettu mm. tapahtumat Saaristo Areena ja Costa Food. Parhaillaan ollaan selvittämässä myös saariston matkailuyritysten yritysryhmähanketta.

- **Tarkastuslautakunta suosittaa, että masterplanin vaikuttavuutta ja etenemistä seurataan, jotta se ei jää ainoastaan suunnitelmatasolle.**

Vastuuhenkilö: viestintä- ja kehittämispäällikkö Tiina Rinne-Kylänpää, kaupunginjohtaja Jouni Mutanen

Selitys:

Masterplanin toimenpiteiden etenemistä seurataan säännöllisesti kaupungin edustajien ja Naantalin Matkailu Oy:n toimitusjohtajan kanssa pidettävissä tapaamisissa.

Kaupunginjohtaja, elinkeinoasiamies, viestintä- ja kehittämispäällikkö ja Naantalin Matkailun toimitusjohtaja kokoontuvat säännöllisin väliajoin: viimeksi 29.8.2018, jolloin todettiin, että eri Masterplanin toimenpiteet ovat edenneet eri vastuuhenkilöiden toimesta.

Toimitusjohtaja Tarja Rautiainen esitteli Masterplanin toimenpiteiden toteutumista konsernijaostossa 18.9.2018, jonne Naantalin Matkailun hallitus oli kutsuttu. Masterplanin toteutus etenee monella tasolla. Masterplanin tuloksena syntyi mm. matkailuyrittäjien, Naantalin Matkailun ja kaupungin säännöllisesti kokoontuva avoin yhteistyöryhmä, jossa edistetään Masterplanin tavoitteita (mm. markkinointi, tuotteistus, tapahtumat). Tammiston tilalla 25.9.kärkiyitykset Muumimaailma ja Naantali Spa kertoivat, miten ovat sitoutuneet Masterplanin tavoitteisiin mm. kauden pidentämisessä.

Henkilöstökertomus (sivu 18)

- **Tarkastuslautakunta suositaa, että kilpailukyky sopimuksen vaikutuksia käsitellään henkilöstökertomuksessa.**

Vastuuhenkilö: vs. henkilöstöpäällikkö Eila Hulkkonen

Selitys:

Kilpailukyky sopimuksen vaikutukset käsitellään jatkossa henkilöstökertomuksessa.

Tietohallinto (sivu 20)

- **Tarkastuslautakunta suosittelee, että tietohallintostrategian ja toimenpidesuunnitelman tavoitteiden toteutumisesta sekä auditoinnin tuloksena syntyneiden toimenpiteiden etenemisestä raportoidaan tilinpäätöstiedoissa.**

Vastuuhenkilö: Tietohallintopäällikkö Juha Riekkinen

Selitys:

Tavoitteiden toteutumisesta sekä auditoinnin tuloksena syntyneiden toimenpiteiden etenemisestä raportoidaan tilinpäätöstiedoissa.

Rahatoimi (sivu 21)

- **Tarkastuslautakunta suositaa, että järjestelmien ja prosessien toimivuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Esimerkiksi tytäryhteisöille painotetaan riittävän ajoissa toimitettujen tietojen tärkeyttä.**

Vastuuhenkilö: kaupunginkamreeri Juha Heinonen

Selitys:

Rahatoimi aloitti prosessien kuvauksen ja taltioinnin vuonna 2014 tavoitteena taloushallinnon prosessien kuvaus ja työstäminen. Työtä tehtiin yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Työn tulokset ovat tallella, mutta niitä ei päästy hyödyntämään silloin käytössä olleen sovelluskokonaisuuden toiminnan vaatiessa erityishuomiota ja myöhempiä toimenpiteitä.

- **Tarkastuslautakunta suosittaa, että tilinpäätöstietojen tiiviimpää esitystapaa kehitetään, jotta kokonaisuudesta tulee helpommin ymmärrettävää ja olennaiset asiat tulevat paremmin esille.**

Vastuuhenkilö: kaupunginkamreeri Juha Heinonen

Selitys:

Tiivistystä on tehty ja sitä jatketaan ulkoisten tahojen ohjeiden ja suositusten mukaiseksi.

- **Tarkastuslautakunta suosittaa, että rahatoimi harkitsee tilinpäätösprosessin riskikartoitusta.**

Vastuuhenkilö: kaupunginkamreeri Juha Heinonen

Selitys:

Tämä näkökulma liittyy oleellisesti edellä mainittuun prosessien kuvaukseen.

Sosiaali- ja terveystalvet (Sivu 24)

- **Tarkastuslautakunta toteaa, että väestön ikääntymiseen tuomiin haasteisiin ollaan varauduttu, mutta nuorten perheiden houkuttelemiseksi on syytä arvioida uusia, tehokkaita keinoja läpi kaikkien toimialojen.**

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Jouni Mutanen

Selitys:

Näkemyks on perusteltu. Tästä näkökulmasta kaupunginvaltuuston hyväksymä palveluverkkosuunnitelma on erittäin tärkeä. Sen johdonmukainen toteuttaminen lisää kaupungin vetovoimaa lapsiperheiden keskuudessa. Lisäksi tarvitaan perheystävällistä toimintatapaa kaikessa toiminnassa.

Tekniset talvet (Sivu 24)

- **Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajien suositukseen sisäisten vuokrien vuokrasopimusmenettelystä, jotta sisäisten vuokrien valvonta on helpompi toteuttaa. On hyvä, että tilalaitoksen 2018 talousarviossa palvelutoiminnan vuokrasopimusjärjestelmän päivittäminen on nostettu operatiiviseksi tavoitteeksi.**

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja Reima Ojala

Selitys:

Tekninen lautakunta on § 77, 22.08.2018, hyväksynyt Palvelutilavuokrien sopimus-päivitysesityksen 2018.

<http://aleksis.naantali.fi/poytakirjat/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=20182940-1>

- **Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajien suositukseen tilalaitoksen ja kaupungin välille laadittavasta velkakirjasta. Sama suositus koskee myös vesihuoltolaitosta.**

Vastuuhenkilö: kaupunginkamreeri Juha Heinonen

Selitys:

Velkakirjojen viimeistely on työn alla.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen (Sivu 25)

- **Tarkastuslautakunta suosittaa, että riskikartoituksia jatketaan. Riskien tunnistaminen, arvioiminen ja hallintakeinojen valitseminen voi tapahtua myös tavoitteita asetettaessa, joten aina ei tarvita laajamittaista selvitystä.**

Vastuuhenkilö: controller Riikka Söderlund, kaupunginkamreeri Juha Heinonen

Selitys:

Lähtökohtana on, että toimialan / tulosalueen / tulosityksikön tms. ensikertaiset riskikartoitukset tehdään controllerin tai vakuutusyhtiön konsultin johdolla. Tämän jälkeen kohdeyksikön tulee suorittaa kartoituksessa määrätyin aikavälein tai toiminnan muuttuessa riskikartan päivitys.

Riskienhallinnan ohjausryhmän kokouksessa elokuussa 2018 keskusteltiin riskienhallinnan johtamisen resurssoinnista. Ohjausryhmän näkemys oli, että riskienhallintaan tulee kohdistaa pysyvää resurssia. Vakuutusyhtiön konsultointi riskienkartoituksessa nähtiin hyvänä vaihtoehtona riskikartoitusten tekemiseen ja se otetaan huomioon vakuutusten kilpailuttamisessa.